

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/57/2020
Identifikačné číslo spisu: 4118010113
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4118010113.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Petra Štífta, v trestnej veci obvineného Ing. U. B. pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 22. júla 2021 v Bratislave, o dovolaní obvineného Ing. U. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 19. augusta 2019, sp. zn. 2To/69/2019, takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/69/2019 z 19. augusta 2019 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku,

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona

v n e p r o s p e c h obvineného Ing. U. B..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/69/2019 z 19. augusta 2019 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 2. mája 2019, sp. zn. 5T/9/2018 uznal obvineného Ing. U. B. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

- v presne nezistenej dobe roku 2010 v meste Z. na doposiaľ nezistenom mieste ako nájomca uzatvoril

ústnu formou nájomnú zmluvu so spoločnosťou Z., s.r.o. O. v zastúpení konateľom E. K., predmetom ktorej bol nájom aplikačného zariadenia zn. Meyer 300 EC/2B, ktoré dňa 16.11.2010 v O. prevzal prostredníctvom U. V., nakoľko však opakovane, aj napriek upozorneniam zo strany prenajímateľa neuhradil za prenájom aplikačného zariadenia zn. Meyer 300 EC/2B zmluvne dohodnuté nájomné vo výške 960,- Eur mesačne, bol dňa 16.03.2012 spoločnosťou Z., s.r.o. O. písomne prostredníctvom elektronickej pošty vyzvaný na vrátenie aplikačného zariadenia zn. Meyer 300 EC/2B v lehote do 31.03.2012, čo vzal na vedomie, avšak predmetné aplikačné zariadenie zn. Meyer 300 EC/2B na základe výzvy prenajímateľovi nevrátil, ponechal si ho a naložil s ním doposiaľ nezisteným spôsobom, čím na majetku spoločnosti Z., s. r. o. so sídlom O., B. X/X spôsobil škodu najmenej vo výške 10.270,- eur bez DPH.

Za to okresný súd uložil obvinenému Ing. U. B. podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere jedného roka, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienčne odložil na skúšobnú dobu jedného roka. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa uložil obvinenému aj povinnosť nahradiť poškodenému Z., s. r. o. O. škodu vo výške 10.270,- Eur.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 19. augusta 2019, sp. zn. 2To/69/2019 ako nedôvodné postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený Ing. U. B., prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Juraja Šimunyho, so sídlom Námestie Milana Rastislava Štefánika 30/33, Topoľčany, vo svoj prospech dovolanie, a to z dôvodov plynúcich z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V písomnom odôvodnení podaného dovolania obvinený poukázal na znenie ustanovení § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, § 87 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, § 87 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku a namietal, že trestné stíhanie voči jeho osobe je, podľa jeho názoru, premlčané, pretože pre trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona mu bolo obvinenie vznesené až uznesením zo 7. marca 2017, kedy nepochybne došlo k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty. Vo vzťahu k začiatku plynutia premlčacej lehoty obvinený uviedol, že sporné, v skutkovej vete popísané aplikačné zariadenie, mu bolo doručené 16. novembra 2010, vzhľadom ale na to, že už v roku 2010 bol v zlej finančnej situácii, predmetné zariadenie „posunul“ jednému zo svojich veriteľov, a to niekedy v období 1 až 2 mesiace po jeho prevzatí, pričom práve to je moment, kedy sa obvinený začal správať k predmetu nájmu ako k vlastnému a kedy naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. Záveru, že dovolateľ v roku 2012 už spomínaným zariadením nedisponoval, nasvedčuje nielen výpoveď obvineného, ale aj skutočnosť, že v rámci exekučného konania vedeného v roku 2012 nebol tento sporný majetok zaistený, pritom žiadna zo skutočností zistených v prejednávanej veci nepreukazuje, že by dovolateľ mal dotknutý predmet v držbe aj v období po 16. januári 2011. To potom znamená, že k dokonaniu v prejednávanej veci stíhaného trestného činu došlo najneskôr 16. januára 2011, kedy začala plynúť premlčacia lehota a márne uplynula najneskôr 16. januára 2016. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech, zrušil rozhodnutia krajského a okresného súdu a okresnému súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K takto podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá uviedla, že dovolacie námietky obvineného týkajúce sa nesprávnej aplikácie hmotnoprávných ustanovení upravujúcich plynutie premlčacej doby smerujú vo svojej podstate proti zistenému skutkovému stavu ustálenému tak rozhodnutím okresného, ako i krajského súdu. Namietala, že sudy nižšieho stupňa považovali moment dokonania stíhaného trestného činu, teda naplnenia všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery za okamih začatia plynutia premlčacej doby, ktorý ustálili na 31. marec 2012, pričom v tejto súvislosti prokurátorka poukázala na argumentáciu obsiahnutú v odôvodneniach uznesení krajského súdu sp. zn. 2To/22/2018 z 27. marca 2018, ako aj sp. zn. 2To/69/2019 z 19. augusta 2019, s ktorou sa v celom rozsahu stotožnila a na

odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu z 1. februára 2017, sp. zn. 3Tdo/72/2016, konštatujúceho neprípustnosť preskúmania správnosti a úplnosti zisteného skutku v dovolacom konaní. V podanom vyjadrení prokurátorka ďalej zdôraznila, že dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti súdnych rozhodnutí, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty, preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Na podklade vyššie uvedených skutočností prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody pre podanie dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený, a to obchodná spoločnosť Z., s. r. o., O., IČO: XX XXX XXX (ďalej tiež „poškodený“), ktorý uviedol, že argumentácia obvineného vo vzťahu k premlčaniu trestného stíhania je v rozpore s právnym záverom vysloveným krajským súdom v uznesení č. k. 2To/22/2018-431 z 27. marca 2018, v ktorom odvolací súd konštatoval, že premlčacia lehota nezačala plynúť po dátume splatnosti druhej faktúry za nájom zariadenia, ale až dňa 31. marca 2012, kedy mal obvinený vrátiť aplikačné zariadenie, avšak spomínané zariadenie prenajímateľovi (poškodenému) nevrátil, ponechal si ho a naložil s ním doposiaľ nezisteným spôsobom. Poškodený ďalej vyjadril názor, že dovolaním napadnutý rozsudok je zákonný a správny, konanie obvineného bolo správne právne kvalifikované a obvinenému bol uložený zákonný trest s tým, že argumentáciu obvineného pokladal za nedôvodnú, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), s tým, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd ďalej zistil, že dovolanie obvineného založené na námietkach týkajúcich sa nesprávneho použitia ustanovení o premlčaní je opodstatnené, čo znamená, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je päť rokov, ak ide o prečin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.

Za prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona je možné uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od 1 do 5 rokov. Na uvedený trestný čin sa teda vzťahuje päťročná premlčacia doba.

Premlčacia doba začína plynúť od dokonania trestného činu (prípadne jeho dokončenia najmä pri pokračovacích, trvácich a hromadných trestných činoch), pričom trestný čin sprenevery je dokonaný prisvojením si zverenej veci.

V prejednávanej veci súdy nižšieho stupňa, ako to plynie z takzvanej skutkovej vety rozsudku okresného súdu, s obsahom ktorej sa krajský súd bez výhrad stotožnil, ustálili konanie obvineného zjednodušene povedané tak, že v presne nezistenej dobe roku 2010 uzatvoril nájomnú zmluvu s poškodeným, na podklade ktorej 16. novembra 2010 prevzal predmet nájmu, dohodnuté nájomné však neuhrádzal, preto bol poškodeným 16. marca 2012 písomne vyzvaný na vrátenie predmetu nájmu v lehote do 31. marca 2012, čo vzal na vedomie, avšak dotknutý predmet na základe výzvy prenajímateľovi nevrátil, ponechal si ho a naložil s ním doposiaľ nezisteným spôsobom, čím poškodenému spôsobil škodu najmenej vo výške 10.270,- eur bez DPH.

Z takto ustáleného skutku jednoznačne plynie, že obvinený predmet nájmu na podklade výzvy prenajímateľa v ním určenej lehote nevrátil. Nie je však už z neho zrejmé ako obvinený s predmetom nájmu naložil a hlavne, kedy tak urobil. Z vyššie uvedenej formulácie skutku totiž nie je jednoznačne zrejmé, že by sa moment naloženia s predmetom nájmu obvineným viazal na 31. marec 2012, pritom ide o okolnosť zásadného významu majúcu vplyv na začatie plynutia premlčacej lehoty, čoho si boli oba sudy nižšieho stupňa vedomé, keďže už v štádiu po podaní obžaloby túto otázku samostatnými rozhodnutiami riešili (aj keď v konečnom dôsledku dospeli k záveru, že trestné stíhanie premlčané nie je), preto bolo nevyhnutne potrebné skutkové závery obsiahnuté v takzvanej skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa jednoznačne, bez akýchkoľvek pochybností zadefinovať. To potom ale znamená, že v prejednávanej veci (vychádzajúc z už spomínanej skutkovej vety obsiahnutej v rozsudku okresného súdu) sa nepodarilo ustáliť, presne akým spôsobom a kedy presne si obvinený predmet nájmu, teda zverenú vec prisvojil, a teda nepodarilo sa ustáliť, kedy presne došlo k dokonaniu prejednávaneho trestného činu. Každopádne sa tak udialo najskôr už 16. novembra 2010 a najneskôr 31. marca 2012.

V zmysle jednej zo základných zásad trestného konania „v pochybnostiach v prospech obvineného“ je však potrebné uvažovať v tom smere, že k dokonaniu prejednávaneho trestného činu došlo už 16. novembra 2010, pričom od tohto momentu sa potom odvíja aj plynutie premlčacej doby.

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci došlo k vzneseniu obvinenia pre prejednávany trestný čin dotknutému obvinenému až 7. marca 2017, stalo sa tak evidentne po uplynutí 5-ročnej premlčacej doby. Vychádzajúc z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku však trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak je premlčané.

Krajský súd nesprávne neaplikujúc ustanovenie § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v prejednávanej veci nesprávne použil iné hmotnoprávne ustanovenie, čím naplnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto najvyšší súd jeho rozhodnutie zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

V novom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne rozhodnúť o odvolaní obvineného pri súčasnej viazanosti krajského súdu právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku.

Preto senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 2:1 rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Týmto rozsudkom dovolacieho súdu sa vec dostala do štádia odvolacieho konania, v rámci ktorého, ako to už bolo vyššie uvedené, bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní obvineného.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie bolo podané len v prospech obvineného Ing. U. B., a preto bude krajský súd v ďalšom konaní limitovaný zásadou zákazu reformatio in peius v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.